

[Hagbart Berg.]

et ret pænt Overskud, naar vi tager i Betragtning, at Udgifterne i Anledning af Landmandsbanklaanet ogsaa er afholdt.

Det vil nu have nogen Interesse at se i store Træk paa den finansielle Udvikling gennem nogle Aar, f. Eks. fra 1920 indtil nu. Man vil da se, at der er en bestemt Linie med Hensyn til vore Statsfinanser, nemlig en nedadgaaende Linie, om end ikke en jævnt nedadgaaende Linie. Vi har i den Tid, fra 1920 til 1928, haft til Finansministre Neergaard, i Perioden 1920—24, Bramsnæs, 1924—26, og nu har vi atter Finansminister Neergaard. Og der er det karakteristisk, at hvis man vil prøve paa at vurdere Vilkaarene for det Arbejde, Finansministrene er gaaet ind til i den Periode, jeg her nævnte, ser det tilsyneladende ud til, at de er gaaet ind til deres Arbejde under lige Vilkaar. I de Aar, 1920, 1924 og 1926, hvor Finansministrene har skiftet, har vi haft, hvad man kunde kalde en strøgen Balance paa de Statsregnskaber, Finansministrene modtog, et Budget med nogenlunde Balance fra Forgængerne. Man kunde da stille det Spørgsmaal, om de Finansministre, der er Tale om, Neergaard, Bramsnæs og atter Neergaard, da ikke har arbejdet under lige Vilkaar. Dette er dog ingenlunde Tilfældet; thi da Finansminister Neergaard overtog Ministeriet i sin Tid, var der vel tilsyneladende Balance; men Finansministeren kunde paa dette Tidspunkt ingenlunde indskrænke sig til blot at administrere videre paa det Grundlag, der var skabt af Forgængeren. Den Gang stod vi overfor saa oppustede Værdier, ogsaa en Oppustning af Skatteindtægterne, at intet kunde holde; og i Løbet af faa Aar af de fire Aar gik Indtægterne ned med 200 Mill. Kr. Det er klart, at hvis der vedblivende skulde kunne holdes Balance i den Periode, maatte der skrides til et meget stort Arbejde for at bringe Udgifterne ned; og det var dette Saneringsarbejde, der med stor Dygtighed blev udført af Ministeriet Neergaard i Aarene 1920—24. Med Hensyn til Perioden 1924—26, da Bramsnæs var Finansminister, har vi om dette Styre hørt forskellige Lovord fra socialdemokratisk Side; og vi for vort Vedkommende vil ingenlunde underkende, at vi havde en dygtig Finansminister i Bramsnæs; en sparsommelig Finansminister. Jeg skulde i øvrigt mene, at hans største Fortjeneste var denne, at han fejede alle socialdemokratiske Agita-

tionsforslag ned af Bordet; hvis de skulde være gennemført, vilde det have været umuligt at opretholde Balancen. Men det, jeg særlig vil gøre opmærksom paa, er, at Bramsnæs i den Tid, han var Finansminister, kunde indskrænke sig til at administrere videre paa det Grundlag, der var skabt af hans Forgænger, medens det er ganske klart, at naar Skatteindtægterne i Aarene 1920—24 styrtede ned med et Beløb paa 200 Mill. Kr., saa maatte der paa Udgiftsiden gennemføres en omfattende Lovgivning for at afbøde denne Nedgang paa Indtægtssiden.

Under Ministeriet Stauning behøvede man i Virkeligheden ikke at foretage sig noget positivt Skridt for at opretholde Balancen; de eneste to Ting af Betydning, der skete, var, at man gav Afkald paa 5 Mill. Kr.s Skatteindtægt og øgede Lønningsudgifterne med 10 Mill. Kr., altsaa en faktisk Forringelse af Balancen med 15 Mill. Kr. Det er klart, at naar man uanset dette opretholdt Balancen i de to—tre Aar, maatte der være skabt et Grundlag, som Finansminister Bramsnæs kunde arbejde videre paa.

Og ser vi saa paa den sidste Periode, fra 1926 til nu, var der, som sagt, ogsaa ved Indgangen til denne Periode Balance paa Regnskabet. Men enhver, der vil se paa Tallene, som fremgaar af Statsregnskaberne i de Aar, vil skønne, at det vilde have været umuligt at opretholde denne Balance, hvis der ikke var foretaget en dybtgaaende Revision af hele vor Udgiftslovgivning. Enhver ved, at det var under Ministeriet Stauning, at vi fik den stærke Kronestigning, og dette Ministerium var faktisk, ved at stemme for en Dagsorden her i Tinget, gaaet ind paa, at Statens Udgifter nu skulde omreguleres i Overensstemmelse med Kronens øgede Købekraft. Stillingen er nu den, at Statens Driftsudgifter fra 1924—25 til 1926—27 faldt fra 382 Mill. Kr. til 362 Mill. Kr., altsaa kun med 20 Mill. Kr., en Nedgang i Udgifterne, der ganske overvejende skyldtes automatisk Fald i Priserne, der bevirkede et automatisk Fald i Lønningerne, idet Dyrtidstil læget gik ned o. s. v. Samtidig med, at dette skete paa Grund af den Valutapolitik, vi havde ført, var Detailpristallet faldet fra 219 til 176, og samtidig skete der i Engrospristallet, det Pristal, som er af afgørende Betydning for de Vilkaar, hvorunder vore frie Erhverv skal arbejde, en Nedgang paa ikke mindre end 35 pCt., men alligevel faldt Statens Udgifter i de Aar kun 5 pCt. Jeg tror, man vil forstaa,